

Revisionsrapport

*Intern kontroll avseende
representation och resor
hos samtliga nämnder*

Kalix kommun

Anna Carlénius
Revisionskonsult

Oktober 2013

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning och revisionell bedömning.....	1
2.	Inledning	2
2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga	2
2.3.	Metod och avgränsning	2
3.	Granskningsiakttagelser	3
3.1.	Styrdokument/riktlinjer	3
3.2.	Lagstiftning och skatteverkets krav.....	3
3.2.1.	Kommunala redovisningslagen	3
3.2.2.	Skatteverkets krav	4
3.3.	Iakttagelser/stickprov	5
3.4.	Analys och bedömning	5

1. **Sammanfattning och revisionell bedömning**

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har PwC granskat den interna kontrollen avseende representation och resor hos samtliga nämnder i kommunen. Syftet med granskningen har varit att bedöma om nämndernas interna kontroll avseende representation och resor är tillfredställande. Granskningen har resulterat i följande bedömningar och iakttagelser:

- Vår bedömning är att det finns delvis ändamålsenliga system, riktlinjer och rutiner.
- Vi bedömer vidare att riktlinjerna/policydokumenten behöver implementeras bättre i organisationen.
- Vi bedömer att kommunstyrelsen och nämnderna inte har tillräckliga rutiner för att säkerställa att lagens och skatteverkets krav uppfylls när det gäller representation. Våra stickprov visade att det finns brister avseende notering av syfte och deltagare vilket krävs enligt kommunens riktlinjer och reglementen samt enligt skatteverkets regler.
- Vi bedömer att kommunen bör sträva efter att utarbeta någon slags internkontrollaktivitet för att säkerställa att kontoplanen följs. Framförallt för att uppmärksamma skillnaden mellan avdragsgilla och ej avdragsgilla kostnader och vikten av att momsen i dessa sammanhang redovisas rätt, samt vilka belopp som får tas upp som avdragsgilla

Sammanfattningsvis bedömer vi att nämndernas interna kontroll avseende representation och resor för närvarande inte är tillräcklig. Vi uppmärksammar dock att det finns en medvetenhet och vilja hos nämnder och förvaltningar att utveckla efterlevnaden av riktlinjerna.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Revisorerna har utifrån sin bedömning om väsentlighet och risk beslutat att granska hanteringen av representation och resor.

I riktlinjer för representation bör det framgå vad som definieras som intern respektive extern representation. Vid exempelvis extern representation ska ändamål och namnen på gästerna framgå samt vilket företag/kommun de företräder. Anställda från den egna kommunen ska också framgå. Vid intern representation bör även där ändamål och deltagare framgå. Av kommunens kontoplan framgår det på ett tydligt sätt hur intern respektive extern representation ska konteras.

Kommunen bör även ha riktlinjer avseende resor. Av kontoplanen framgår det hur resor ska konteras.

2.2. Revisionsfråga

- Är styrelsens och nämndernas interna kontroll avseende representation och resor tillräcklig?

Kontrollfrågor

- Vilka system och rutiner för intern kontroll avseende representation och resor har styrelsen och nämnderna beslutat om?
- Efterlevs gällande lagstiftning, skatteverkets regler, kommunens internkontrollreglemente och beslutade policydokument inom området?
- Har kommunstyrelsen och nämnderna tillräckliga rutiner för att säkerställa att lagens och skatteverkets krav uppfylls?

2.3. Metod och avgränsning

Granskningen har avgränsats till stickprov på konton där representation och resor förekommer. Granskningen är vidare avgränsad till verifikationer mellan 2012-06-01 – 2013-06-01. Granskningen har genomförts genom dokumentgranskning av styrdokument, stickprov enligt ovan samt intervjuer med berörda personer.

3. Granskningsiakttagelser

Representation är ett samlingsbegrepp som avser de händelser då personer inom en organisation antingen mottar eller visar uppskattning via exempelvis gåvor eller gästfrihet. I begreppet extern representation innefattas aktiviteter som har ett direkt samband med verksamheten och som syftar till att inleda eller utveckla viktiga förbindelser med utomstående aktörer. Representation kan även vara intern och riktas då mot den egna personalen exempelvis i syfte att öka trivseln och främja god atmosfär på arbetsplatsen. Det är viktigt att representation sker ändamålsenligt och att den interna kontrollen är tillräcklig.

3.1. Styrdokument/riktlinjer

Kalix kommun har ett flertal riktlinjer som behandlar kommunens bokföring och redovisning samt en utarbetad kontoplan.

I Kalix kommun finns det styrdokument och riktlinjer som reglerar intern samt extern representation i form av ett policydokument. Enligt vår analys och bedömning är de aktuella policydokumenten i huvudsak ändamålsenliga. Kalix kommun har också utarbetat nya riktlinjer för representation som avses tas upp i kommunfullmäktige i november 2013.

I policydokumenten för representation framgår det exempelvis att syfte och namn på deltagare ska framgå.

Kalix kommun har inga riktlinjer eller reglementen avseende resor, av kontoplanen framgår det dock hur resor ska konteras.

3.2. Lagstiftning och skatteverkets krav

3.2.1. Kommunala redovisningslagen

I lag om kommunal redovisning framgår:

2 kap Bokföring

2 § Bokföringen ska vara ordnad så att:

1. Det ekonomiska utfallet av verksamheten kan jämföras med den budget som fullmäktige har fastställt,
2. En tillräcklig kontroll av verksamheten kan upprättas,
3. En tillfredsställande finansstatistik information kan lämnas.

3 § De ekonomiska händelserna ska bokföras så att de kan presenteras i registreringsordning (grundbokföring) och i systematisk ordning (huvudbokföring). Detta skall ske på ett sådant sätt att det är möjligt att kontrollera fullständigheten i bokföringsposterna och överblicka verksamhetens förlopp, ställning och resultat.

4 § För varje ekonomisk händelse skall det finnas en verifikation. Verifikationen skall innefatta uppgift om när den har sammanställts, när den ekonomiska händelsen har inträffat, vad denna avser, vilket belopp den gäller och vilken motpart den berör. I förekommande fall skall verifikationen även innefatta upplysning om handlingar eller andra uppgifter som har legat till grund för den ekonomiska händelsen samt var dessa finns tillgängliga.

3.2.2. Skatteverkets krav

Representation kan rikta sig antingen utåt mot arbetsgivarens affärsförbindelser, samarbetspartner (extern representation) eller inåt mot företagets personal (intern representation). Förmån av fri kost vid representation är skattefri. För intern representation gäller detta bara vid sammankomster som är tillfälliga och kortvariga (11 kap. 2 § IL).

Med internrepresentation avses i förmånssammanhang personalfester, interna kurser, informationsmöten med personalen och planeringskonferenser (t ex. diskussioner om budgetering, personalfrågor m m).

Skattefriheten förutsätter:

- att det är fråga om i huvudsak interna möten för företaget, koncernen eller dylikt
- att sammankomsten har en varaktighet av högst en vecka
- att det inte är fråga om möten som regelbundet hålls med korta mellanrum (varje eller varannan vecka), samt
- att det är gemensamma måltidsarrangemang (prop. 1992/93:127 s.55)

Möten för information om det löpande arbetet, möten för planering av det löpande arbetet, arbetsluncher och liknande räknas inte som intern representation. För att i efterhand kunna visa att en sammankomst är hänförlig till representation bör arbetsgivaren se till att upprätta och spara en dokumentation för mötet, tex. program, dagordning, deltagarförteckning, inbjuden etc. (Skatteverket 2009-03-10, dnr 247797-09/111).

I skatteverkets allmänna råd anges att förmån av fri eller subventionerad resa som erhålls i anställningsförhållande eller i övrigt på grund av tjänsten är skattepliktig. För att kunna påvisa att resor gjorts i tjänsten bör därför resenär och syfte med resan dokumenteras (SKV A 2007:37).

I Skatteverkets allmänna råd om avdrag för utgifter för representation m.m. (SKVA 2004:5) ställs det krav på underlag och dokumentation. Anteckningar ska föras på restaurangnota eller liknande verifikat som visar representationsutgiftens storlek samt ett samband mellan de personer som deltar och den aktuella verksamheten. Exempelvis bör uppgiften kring datum för representationen, namn och befattning eller yrke på de personer som representationen utövas mot samt syfte antecknas. Uppgifterna på verifikatet bör enligt Skatteverket antecknas på ett varaktigt sätt.

Den ingående momsen är inte avdragsgill i sin helhet vid representation. Vid utgifter för lunch middag eller supé medges ett avdrag för mervärdesskatt med högst 10,80 kronor per person, vilket motsvarar en måltid på 90 kr.

3.3. Iakttagelser/stickprov

Vi har granskat totalt 90 stycken fakturor från 2012-06-01-2013-06-01 ur ekonomisystemet. Urvalet gjordes utifrån utvalda konton och därefter slumpmässigt.

Kontona som granskades var:

5811 Kurs- och konferens förtroendevalda, totalt 8 stickprov på fakturor.

5812 Kurs- och konferens arbetstagare, totalt 14 stickprov på fakturor.

5871 Intern representation, totalt 19 stickprov på fakturor.

6441 Livsmedel, totalt 18 stickprov på fakturor.

7052 Biljetter, flyg, tåg och bus, totalt 9 stickprov på fakturor.

7101 Extern representation, totalt 22 stickprov på fakturor.

Konto 5811 har granskats utan anmärkning.

Konto 5812 har granskats utan anmärkning.

Konto 5871 har granskats med ett flertal brister, främsta avvikelsen utgörs av att det antingen saknas syfte eller deltagarförteckning eller både och. Momsen har även konterats felaktigt. Intern och extern representation blandas ihop.

Konto 6441 har granskats med notering av följande felaktigheter; samtliga stickprov visade på representation istället för livsmedel. Hela beloppet har konterats fel, vilket innebär att även momsens är fel samt att det saknas syfte och deltagarförteckning.

Konto 7052 har granskats utan anmärkning. Dock saknas syfte till resan vilket är en rekommendation av skatteverket.

Konto 7101 har granskats med ett flertal brister, främsta avvikelsen utgörs av att det antingen saknas syfte eller deltagarförteckning eller både och. Momsen har även konterats felaktigt. Extern och intern representation blandas ihop.

3.4. Analys och bedömning

Vi bedömer att förvaltningarna bör kontrollera ovanstående konton för att upptäcka och åtgärda eventuella avvikelser i förhållande till de aktuella policydokumenten. För att kunna följa upp och utvärdera hur kostnaderna för extern samt intern representation förändras är det enligt vår bedömning viktigt att kostnader som avser representation återfinns på antingen kontot för intern eller extern representation.

Bokföringen på rätt konto anser vi är viktigt dels för att baskontoplanen ska följas då det är uppgifter som ska redovisas i räkenskapsammandrag och redovisas till SCB men framförallt för att ge bästa möjliga förutsättningar för uppföljning av såväl regelverk som kostnader.

För att förbättra efterlevnaden av aktuella policydokument samt skatteverkets rekommendationer finns det behov av att:

- Anvisningarna bättre implementeras bland personalen men framförallt till attestanterna i form av riktade informations- samt utbildningsinsatser
- Definition av olika kostnader som ska/kan anges som representation samt hur dessa ska konteras
- Tydliggörande av skillnaden mellan intern och extern representation
- Tydliggörande av vikten av att syfte och deltagare anges
- Skillnaden mellan avdragsgilla och ej avdragsgilla kostnader tydliggörs, och att momsen i dessa sammanhang redovisas rätt, samt vilka belopp som får tas upp som avdragsgilla
- Utarbeta ett policydokument avseende resor.
- Utarbeta en internkontrollaktivitet för att säkerställa rätt kontering

Vår bedömning är sammantaget att kommunens hantering av representation och resor kan och bör förbättras.

2013-10-02

Anna Carlénius

Projektledare

Hans Forsström

Uppdragsledare